

FOCUS · La resolució del Banc Popular

El Banc Popular va ser intervingut la nit del 6 de juny del 2017, després de patir les setmanes prèvies una forta crisi de liquiditat que va dur les autoritats a determinar-ne la inviabilitat i declarar-ne la resolució. Més enllà del ràpid desenllaç final per motius de liquiditat, en els últims mesos, la situació financera del banc s'havia deteriorat de forma progressiva. L'entitat va anunciar pèrdues significatives el 2016, després de realitzar elevades provisions, la qual cosa va reduir-ne la posició de solvència malgrat que, cap a la meitat d'enguany, havia realitzat una ampliació de capital. La incertesa dels inversors sobre el valor real dels seus actius dubtosos i sobre la seva solvència va castigar de manera progressiva la cotització del banc.

El procés de resolució del Popular adquireix especial rellevància perquè és la primera vegada que s'aplica la normativa europea de resolució creada el 2014 (BRRD, per les sigles en anglès) a un banc gran. Aquest nou marc, a diferència d'un procediment d'insolvència ordinari, busca resoldre un banc de forma àgil i amb el menor impacte possible per a l'economia i per als fons públics.

La BRRD estableix que un procés de resolució només es pot iniciar quan es compleixi al mateix temps que un banc sigui inviable o es preveu que pugui ser-ho en un futur proper, quan aquesta situació no es pugui evitar usant mesures alternatives privades o supervidores, i quan la liquidació de l'entitat no sigui desitjable des d'un punt de vista d'interès públic. El BCE, autoritat encarregada de supervisar el Popular, va determinar que l'entitat era inviable el 6 de juny, perquè no tenia ni era capaç d'obtenir la liquiditat necessària per afrontar el pagament de les obligacions exigibles. Al seu torn, l'autoritat de resolució europea amb competència directa sobre el Popular, la Junta Única de Resolució (JUR), va determinar, en cooperació amb el BCE, que no hi havia alternatives privades (com una ampliació de capital) que poguessin evitar la inviabilitat del banc en els terminis necessaris. La JUR també va determinar que la resolució del Popular, i no la liquidació, era la millor opció per a l'estabilitat financera (per evitar el risc de contagi a altres entitats i per preservar la continuïtat de la prestació dels serveis a les famílies i a les empreses, etc.).

Abans d'iniciar el procés de resolució del Popular, la JUR va rebre la valoració d'un expert independent, el qual va informar que es complien les condicions esmentades anteriorment per a la seva resolució. Aquest informe també va determinar un valor econòmic negatiu entre -2.000 milions d'euros (escenari central) i -8.000 milions d'euros (estressat). A partir d'aquí, el procés de resolució del Popular va consistir, primer, que els accionistes i els tenidors del deute júnior suportessin les pèrdues i, segon, en la venda de l'entitat mitjançant un procediment competitiu. La resolució proposada per la JUR va ser aprovada formalment per la Comissió Europea.

El FROB, en la seva facultat d'autoritat de resolució executiva a Espanya, es va encarregar d'implementar-la i va iniciar el procediment competitiu de venda, pel qual es va decidir vendre l'entitat per un euro al Banc Santander, a qui es va exigir que garantís, des del primer moment, totes les obligacions de solvència i de liquiditat del Popular. Per aquest motiu, el Santander va anunciar que realitzarà elevades provisions (uns 8.000 milions d'euros) per sanejar els actius del Popular i que durà a terme una ampliació de capital de 7.000 milions d'euros, que li permetrà mantenir, una cop integrat el Popular, uns nivells de solvència similars als actuals (vegeu la taula adjunta).

El procés dut a terme sobre el Popular ofereix algunes ensenyances sobre el nou marc de resolució per a la banca europea. D'una banda, cal destacar que s'ha realitzat de forma ràpida i àgil i que no ha generat un impacte negatiu sobre l'estabilitat financera ni sobre els recursos públics, la qual cosa demostra, en part, l'efectivitat del nou mecanisme de resolució. De l'altra, un interrogant d'aquest procés és la incertesa existent sobre els criteris amb què es va realitzar la valoració (provisional) de l'expert (més enllà que la llei indica que aquesta valoració ha de ser «raonable, prudent i realista»). En aquest sentit, per garantir que es compleix un dels principis generals que regeixen qualsevol procés de resolució, que els creditors no pateixin més pèrdues que les que haurien patit en cas de liquidació, encara està pendent una valoració *ex post* per avaluar si els accionistes i els creditors haurien rebut un tracte millor sota liquidació (en aquest cas, el Fons Únic de Resolució els hauria de compensar).

Una altra lliçó de cara a futurs casos fa referència al procés de venda del banc, molt condicionat per l'escàs temps disponible, propiciat per la urgència de la situació, la qual cosa és un handicap per maximitzar el preu de venda. També caldria preguntar-se sobre la capacitat real del supervisor d'adoptar a temps mesures d'actuació per corregir situacions de deteriorament financer ràpid en una entitat (la presidenta del BCE en matèria de supervisió va declarar que no es van utilitzar en el cas del Popular). Finalment, ateses les tensions agudes de liquiditat, caldria explorar fins a quin punt la concessió de garanties estatals a les operacions de liquiditat concedides pel BCE hauria ajudat a alleujar aquestes tensions.

Disponibilitat i ús de recursos

Recursos disponibles	Ús dels recursos
Fons interns ~8.100 milions d'euros (capital i deute júnior)	Provisions 7.900 milions d'euros
Fons externs 7.000 milions d'euros (ampliació de capital)	Recapitalització ~7.200 milions d'euros